

F. t. l. om Domstolsstyrelsen

ringssvar over Domstolsudvalgets betænkning har udtalt følgende: »Når domstolsstyrelsens uafhængighed af den udøvende magt sikres som ovenfor anført, finder Dommerforeningen ikke, at foreningen bør udtale sig om, hvilken minister domstolene skal høre under. Styrelsens uafhængige stilling vil imødegå det væsentlige i de betæneligheder, der er anført i forbindelse med, at domstolene hører under samme minister som politi og anklagemyndighed. Det er foreningens vurdering, at offentligheden i givet fald også vil forstå og acceptere, at domstolene med den foreslåede ordning vil indtage en reelt uafhængig stilling i forhold til administrationen.«

Endvidere finder et helt overvejende flertal af dommerne i Højesteret, alle dommerne i Vestre Landsret, den overvejende del af dommerne i Københavns Byret, et flertal af Advokatrådets medlemmer samt Statsansattes Kartel, at domstolene – under forudsætning af, at der oprettes en domstolsstyrelse – fortsat bør henhøre under Justitsministeriet. Alle dommerne i Østre Landsret og Politiets og Domstolenes Tjenestemandforening udtaler sig til støtte for, at domstolene, uanset hvilken organisationsmodel der vælges, bør forblive under Justitsministeriet.

Blandt de præsidentledede byretter i øvrigt finder et mindretal af dommerne i Københavns Byret, dommerne ved retterne i Århus, Odense og Roskilde og nogle af dommerne ved retten i Aalborg, at domstolene uanset oprettelsen af en domstolsstyrelse bør placeres under en anden minister end den minister, som har politiet og anklagemyndigheden under sit forretningsområde.

5. Domstolsstyrelsens opbygning

5.1. Domstolsudvalgets overvejelser

Der er som nævnt ovenfor under pkt. 3.2. enighed i Domstolsudvalget om at foreslå, at der etableres en selvstændig domstolsstyrelse, som skal have til opgave at varetage de bevillingsmæssige og administrative spørgsmål, som er knyttet til domstolenes virksomhed. I den forbindelse har udvalget vurderet forskellige muligheder for, hvorledes Domstolsstyrelsen vil kunne organiseres.

Udvalget har overvejet en *bestyrelsesmodel*, der er kendetegnet ved, at beslutningskompetencen og ansvaret for styrelsens/virksomhedens drift i større eller mindre grad er lagt uden for det sædvanlige administrative hierarki og i stedet placeret hos en bestyrelse. Som eksempler på områder, hvor man har valgt bestyrelsesmodellen, nævnes universiteterne, sektorforskningsinstitutionerne, Det Kongelige Te-

ater, DSB, Danmarks Nationalbank og Danmarks Radio.

Udvalget har også overvejet en *rådsmodel*, som er kendetegnet ved, at man opretholder ressortministerens kompetence og ansvar for et givet administrationsområde, men i tilknytning hertil etablerer et rådgivende organ, hvor bestemte grupper ved deres deltagelse er sikret en særlig indflydelse på det pågældende område. Som eksempler på områder, hvor man har valgt en rådsmodel, nævnes Arbejds miljørådet, Erhvervsudviklingsrådet, Folkeskolerådet og Elektricitetsrådet.

Domstolsudvalget vurderer, at bestyrelsesmodellen og rådsmodellen – der har en række fælles træk – begge vil kunne medvirke til at styrke domstolenes indflydelse på egne anliggender. På et punkt adskiller de to modeller sig imidlertid principielt fra hinanden.

Den principielle forskel består i, om ministeren udelukkes fra at have bestemmende indflydelse på domstolsadministrationen. Forskellen mellem de to modeller er udtryk for, at Domstolsstyrelsen ved bestyrelsesmodellen indtager en i forhold til ministeren mere uafhængig stilling og derved også, at domstolene i relation til varetagelsen af bevillingsmæssige og administrative spørgsmål opnår en mere uafhængig position i forhold til den udøvende magt.

Udvalget finder det ønskeligt, at domstolenes særlige stilling som den tredje statsmagt markeres og understreges, også når det gælder varetagelsen af bevillingsmæssige og administrative spørgsmål. Dette opnås efter udvalgets opfattelse bedst, hvis man giver Domstolsstyrelsen den uafhængighed, der følger med en bestyrelsesmodel, hvor ministeren udelukkes fra at give tjenestebefalinger vedrørende Domstolsstyrelsens virksomhed.

Udvalget foreslår derfor, at der etableres en bestyrelsesmodel, og at det i loven fastslås, at ministeren ikke har instruktionsbeføjelser over for styrelsen, ligesom ministeren ikke har et retligt ansvar for domstolsadministrationens varetagelse. Ansvaret for domstolsadministrationen skal påhvile Domstolsstyrelsens bestyrelse, og ministeren skal ikke føre løbende tilsyn med bestyrelsens varetagelse af denne opgave.

Udvalget foreslår endvidere, at bestyrelsen til varetagelsen af den daglige ledelse skal ansætte en direktør, der skal følge de anvisninger og retningslinier, som gives af bestyrelsen.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen side 97 – 104.